

Bilag til artiklen:

Folkebibliotekerne i vidensamfundet – 5 nationale anbefalinger

*Af chefkonsulent Ingelise Konrad, Center for Ledelse og Styring, Professionshøjskolen Metropol
og kommunikationskonsulent Nanna Berg, Bibliotekarforbundet*

- Find artiklen på www.kulturforvalterne.dk

Fem bibliotekschefer er blevet interviewet i forbindelse med artiklen:

- Jytte Bræmer, Fredericia Kommune
- Jens Lauridsen, Tårnby Kommune
- Bjørn Ulrik Larsen, Holbæk Kommune
- Pia Hansen, Gentofte Kommune
- Jytte Dahl, Køge Kommune

Interview med Jytte Bræmer, Bibliotekschef i Fredericia Kommune

Spørgsmål til enqueten:

1. **Hvor længe har du været bibliotekschef i din nuværende Kommune?**

Halvandet år

Det faglige indhold

2. **Hvad ser du som rapportens væsentligste bidrag til udfordringerne i det samlede biblioteksvæsen? Nævn gerne flere.**

Det faglige indhold: Først og fremmest er det en god rapport, velskrevet, og jeg synes det er en fantastisk god analyse, dels med det ændrede medie billede og ændrede brugeradfærd, og den er præcis, og man kan godt anvende den, selvom man ikke er bibliotekschef.

Den kan også anvendes strategisk i de lokale kulturudvalg rundt omkring – det er der ikke en tvivl. Den rammer både politikere og ansatte. Det væsentligste bidrag er nok det digitale bibliotek, her ved vi, at vores største udfordring ligger. Det kan vi ikke løse lokalt.

Det var en lettelses suk, at vi tager hul på det. Dog kunne man savne mere uddybning omkring det. Digitalt indhold bliver vores største udfordring. At vi ikke bliver koblet af hele e-bogen. En ting er infrastrukturen og en anden ting er at få adgangene, f.eks. e-bog. E-bog er en meget større hurdle end det med licenser, så vi ser noget helt nyt.

3. Savner du temaer/problemstillinger i rapporten? Fx om filialproblematikken? Andet?

Når jeg tænker efter, så kunne jeg godt tænke mig at den var mere visionær ifht. at tænke nye koncepter for biblioteker. F.eks. organisationstyper, nye konstellationer – hvor biblioteket bliver tænkt sammen med noget andet. Biblioteket kan opløses som enkeltstående institution.

Vi er meget optaget af Idea Store i England. Vi kan selv finde på borgerservice, svømmehal mv., men rapporten måtte gerne give nogle flere konkrete bud, måske overlever vi ikke alene.

Noget andet er, hvad det er der gør, at vi kan skabe den tiltrækning, den energi og den magi biblioteksrummet stadig har? Den ville jeg gerne have beskrevet. At få sat ord på det. Det kunne måske blive mere tydeligt, når man arbejder tæt sammen med andre. Man skal ligesom sættes op imod hinanden, før man indser hvad man kan.

Implementeringsstrategien

Parterne bag rapporten har rullet en implementeringsstrategi ud, hvor bibliotekschefer inviteres til 2-dagesTopmøde i juni og opfølgingsdag september

4. Hvad tænker du om det initiativ? Er det nødvendigt med centrale initiativer for at flytte sig lokalt? Hvordan arbejder du med rapportens anbefalinger lokalt?

Det er ikke nødvendigt, jeg synes, det er for dyrt, måske fortryder jeg, jeg tror, det er lokalt slaget skal slås. Jeg spørger, både ifht. personalet m.v., hvad det betyder for os? Derudover er det en god anledning at få talt bibliotek med lokalpolitikere. Der kommer ingen direkte initiativer ud fra rapporten her i Fredericia.

5. Hvad kan processen bidrage til som ikke kan tilrettelægges og gennemføres i den enkelte kommune?

Er delvist besvaret ovenfor.

Det lokale perspektiv

6. Hvad ser du som de 3 største udfordringer i det biblioteksvæsen du er chef for?

At overbevise de lokale politikere om, at biblioteket er vigtigt i det moderne mediebillede. Jeg tror, de fleste synes, det er svært at overbevise om. Det handler om at fortælle historien om det moderne bibliotek. Og om at bevare balancen mellem det fysiske og det digitale bibliotek. Jeg føler, at bibliotekarere har mest interesse for det fysiske bibliotek. Og det handler også om at få adgang til de digitale varer.

7. I hvilket omfang giver rapporten og dens anbefalinger svar på de udfordringer?

Den gi'r ikke et egentlig svar, men den udstikker nogle fine og meget klare pejlemærker. Det er en kompleks verden.

Interview med Jens Lauridsen, Bibliotekschef i Tårnby Kommune

Spørgsmål til enqueten:

Inden jeg går i gang med at svare: Jeg er forhindret i at deltage i Topmødet.

1. Hvor længe har du været bibliotekschef i din nuværende Kommune?

Det har jeg været siden 15. juni 2004, altså i næsten 6 år.

Det faglige indhold

2. Hvad ser du som rapportens væsentligste bidrag til udfordringerne i det samlede biblioteksvæsen? Nævn gerne flere

For mig at se er rapportens anbefalinger om partnerskaber det helt fundamentale. I det digitale, hyperkomplekse samfund er ingen institution eller virksomhed, der har kapacitet til at gå solo. DDB, der med rette har fået megen omtale, er blot et blandt mange vigtige partnerskaber. DDB er et meget nødvendigt projekt med henblik på at kunne levere professionelle digitale biblioteksydelser til borgerne indenfor den eksisterende økonomi. Det er indlysende rigtigt at gå sammen på nationalt plan, både i forhold til produktion og i forhold til markedsføring. Jeg håber, at en afledt effekt af det politiske og organisatoriske arbejde med etableringen af DDB bliver, at kommunerne og staten generelt rykker helt tæt sammen i bestræbelsen på at skabe det bedste mulige biblioteksvæsen for borgerne. Borgerne er som bekendt borgere både i kommunen og i nationen, men opgaven er at kvalificere os i en international sammenhæng.

Jeg vil også nævne kompetenceudviklingsanbefalingen. Den er elementær for alle mennesker: Vi skal blive dygtigere for på rimelige og bæredygtige måder at håndtere de udfordringer vi står overfor; klima, miljø, økonomi etc. Og det er selvsagt umuligt at forestille sig, at bibliotekerne kan bidrage markant til denne udvikling uden selv at øge kompetenceniveauet. Det handler blandt andet om professionalisering, men det handler i øvrigt også om organisationsudvikling i et meget bredt perspektiv.

3. Savner du temaer/problemstillinger i rapporten? Fx om filialproblematikken? Andet?

Spørgsmålet er en anelse ledende, og der kunne godt have været et afsnit om, hvad et bibliotek er: det fysiske bibliotek, det virtuelle bibliotek, det hybride bibliotek, bibliotek i alting – og i den sammenhæng en diskussion af, hvad en filial er eller kunne udvikles til at være. Jeg synes afsnittet om Åbne biblioteker står lidt uklart. Der er bestemt konstruktive elementer og anbefalinger. Men i forhold til potentialet burde afsnittet have været mere klart og manifest.

Og det mener jeg så at rapporten i det hele taget kunne have været: Mere manifest i forhold til en understregning af "det nye biblioteks" nødvendighed i samfundet. En måde at læse rapporten på er: "hvordan overlever folkebibliotekerne i videnssamfundet". Den måde jeg gerne vil læse rapporten på, og som jeg synes skulle have været mere markant/politisk er: "det nye folkebibliotek er en fundamental nødvendighed, når Danmark skal overleve i videnssamfundet". Det er klart, at der er fokus på viden og læring og kompetencer i et udvalg, der handler om videnssamfundet. Jeg havde dog gerne set, at den kulturelle dimension havde fyldt mere. Det handler om identitet, sammenhængskraft og livskvalitet. Vigtige felter hvor folkebibliotekerne spiller en stor rolle i samfundet. En kulturel betydning som er dels en vigtig parameter i udviklingen af Danmark som videnssamfund, men som også mere fundamentalt er forudsætningen for et videnssamfund, der er værd at beskæftige sig med og leve i.

Jeg vil også anføre, og det er i forlængelse af videnssamfundstemaet, at jeg synes, at bibliotekernes arbejde med borgerservice er klart underbelyst i rapporten. Borgerservice er også samfundsservice. IT for alle og læringsinitiativer er udmærket beskrevet, men jeg synes, det skulle have været bragt ind i en større borgerservicesammenhæng.

Bibliotekerne har i kraft af åbningstider, decentral struktur og generelt god borgerkontakt et enormt potentiale her. Et potentiale kommunerne både her og nu og på længere sigt har brug for.

Til sidst skal det nævnes at rapportens største mangel er dens begrænsende kommissorium. Kommissoriet kalder på udvikling inden for den økonomiske og organisatoriske, KL/stats og lovmæssige ramme. Denne begrænsning i kommissoriet er helt ude af trit med baggrunden, og forudsætningerne for udvalgsarbejdet: Konvergens, digitalisering, konkurrence, innovation, globalisering. Disse forudsætninger råber på, at der bliver tænkt ud af boksen. Jeg håber, det bliver en del af den efterfølgende fase.

Implementeringsstrategien

Parterne bag rapporten har rullet en implementeringsstrategi ud hvor bibliotekschefer inviteres til 2-dages Topmøde i juni og opfølgingsdag september

4. Hvad tænker du om det initiativ? Er det nødvendigt med centrale initiativer for at flytte sig lokalt? Hvordan arbejder du med rapportens anbefalinger lokalt?

Først en lille korrektion. Det er BF og BCF, der har rullet en implementeringsstrategi sammen med SBM. Men BF og BCF er ikke "parter bag rapporten". Rapporten kommer på baggrund af et udvalgsarbejde, der blev sat i gang af kulturministeren og ledet af SBM. – Men bortset fra det, er det et helt fremragende initiativ, der givet kan være medvirkende til, at vi får holdt fast i, konkretiseret og implementeret nogle af de mange udmærkede anbefalinger i rapporten. Der kunne være en risiko for at rapporten røg hen på hylden eller ned i skuffen, nu hvor økonomien for alvor strammer rundt omkring i kommunerne og dermed også på bibliotekerne. Men sagen er, at specielt anbefalingerne vedr. DBB, sammentænkning og rationalisering, de aktualiseres, når midlerne begrænses.

Jeg synes ikke, man kan sige, at det er nødvendigt med centrale initiativer for at flytte sig lokalt. Det der er forståelsen af, det er nødvendigt med et bredt (nationalt) samarbejde. Initiativerne kan fint komme bottom-up. Det er en pointe, at vi flytter os mest kvalificeret lokalt, hvis vi udvikler os sammen med andre. Det er i forlængelse heraf en anden pointe, at diskussionen om, hvordan vi for alvor får kvalificeret bibliotekerne i henhold til rapportens budskab ikke er diskussion om centralisme kontra decentralisering. – Jeg arbejder i forvejen med de fleste af de elementer, der er i rapporten lokalt, måske dem

alle. Men det er helt sikkert, at rapporten på mange måder med til både at legitimere og kvalificere arbejdet. Jeg vil bruge rapporten konkret i ledelsesarbejdet, som inspiration, til generel kompetenceudvikling og den vil også blive bragt op politisk.

5. Hvad kan processen bidrage til som ikke kan tilrettelægges og gennemføres i den enkelte kommune?

Jeg håber og tror processen – og nu taler vi om Topmødet – kan udvikle nye strategier til implementering af rapportens anbefalinger. Og jeg er ret overbevist om, at de fleste af disse strategier vil være partnerskabsstrategier, som jo i sagens natur ikke kan gennemføres i den enkelte kommune. Processen bidrager også til at, som nævnt tidligere, at holde fast rapportens anbefalinger.

Det lokale perspektiv

6. Hvad ser du som de 3 største udfordringer i det biblioteksvæsen du er chef for?

Der er mange store udfordringer, men her er tre.

Kompetence- og organisationsudvikling herunder rekruttering. Det skal tilføjes, at jeg mener organisationsudvikling i et bredere kommunalt perspektiv.

Borgerinddragelse og udvikling af partnerskaber.

Markedsføring (og udvikling af) biblioteket som en afgørende nødvendig, partnerskabsorienteret videns- og kulturinstitution i kommunen.

7. I hvilket omfang giver rapporten og dens anbefalinger svar på de udfordringer?

På 12-skalaen vil jeg nok sige stort "7-tal"! Rapporten er som nævnt kvalificerende og legitimerende i forhold til det lokale arbejde, men den er ikke, og skal vel heller ikke være, strategisk operationel. Topmødet er i denne sammenhæng perfekt timet.

Interview med Bjørn Ulrik Larsen, Bibliotekschef i Holbæk Kommune

Spørgsmål til enqueten:

1. **Hvor længe har du været bibliotekschef i din nuværende Kommune, Holbæk?**

19 år.

Det faglige indhold

2. **Hvad ser du som rapportens væsentligste bidrag til udfordringerne i det samlede biblioteksvæsen? Nævn gerne flere**

Danskernes digitale bibliotek er det, der skal highlightes, og vi har været fortalere for det i 10 år i andre sammenhænge, tilbage i netbibliotekernes barndom i relation til bibliotek.dk. Men det er i høj grad inspireret af Danmarks Radio, og jeg har gjort mig til fortæller for sagen, så befolkningen får én indgang til bibliotekerne, det kan man ligeså godt gøre fra én central hjemmeside. Jeg har ikke nogen faste forestillinger om det, men vi sidder jo rundt omkring og skal give adgang til netbøger, betalingsdatabaser m.v., og det kan ligeså godt gøres centralt fra. Man burde på den måde kunne få nogle ekstra services ind og frigøre lidt ressourcer lokalt. Derudover synes jeg, at udviklingen af biblioteksrummet er vigtigt. Det er vigtigt, at vi forholder os aktivt til at gøre det løbende. At vi tilpasser biblioteksrummet ifht. brugermønstre og samfundsudvikling. At vi bliver bedre til at kombinere og integrere det fysiske og det virtuelle tilbud. At man får et fleksibelt biblioteksrum, så når der sker en ændring i brugerens adfærd, så ændres biblioteksrummet også. Noget så banalt som indretning af biblioteksrummet: det handler lidt om at skele til butikkerne, hvordan eksponerer de deres varer, og hvordan kan bibliotekerne bruge nogle af deres teknikker? Biblioteksrummet som et selvstændigt medie er en god formulering fra rapporten.

3. **Savner du temaer/problemstillinger i rapporten? Fx om filialproblematikken? Andet?**

Nej, det synes jeg egentlig ikke. Jeg synes, at bibliotekerne har så rigeligt at foretage sig med de anbefalinger, der allerede ligger i rapporten. Lad os få kigget på det først.

Implementeringsstrategien

Parterne bag rapporten har rullet en implementeringsstrategi ud hvor bibliotekschefer inviteres til 2-dages Topmøde i juni og opfølgingsdag september

4. Hvad tænker du om det initiativ? Er det nødvendigt med centrale initiativer for at flytte sig lokalt? Hvordan arbejder du med rapportens anbefalinger lokalt?

Jeg synes, det er et godt initiativ, og jeg tror det processuelt kan være et godt middel til at omsætte rapporten til noget konstruktivt. Danskernes digitale bibliotek kan også kun iværksættes med centrale initiativer. Vi har brugt rapporten til lokalt at anbefale, at vi tager udgangspunkt i den i forbindelse med, at vi er ved at få en ny fritids- og kulturpolitik i Holbæk. Det er jo oplagt for processen med den nye politik går i gang i maj.

5. Hvad kan processen bidrage til som ikke kan tilrettelægges og gennemføres i den enkelte kommune?

Jeg har en forventning om, at topmødet kan bidrage til, at det enkelte bibliotek får noget foræret. Vi kan ikke selvstændigt nå rundt om alle anbefalinger m.v., så derfor kan mødet give nogle flere idéer og flere konkretiseringer. At det kan bidrage med inspiration, kvalificering og hvad substansen i anbefalingerne kunne være.

Det lokale perspektiv

6. Hvad ser du som de 3 største udfordringer i det biblioteksvæsen du er chef for?

Dem har vi mange af. Vi har været hårdt ramt af besparelser, vi er ti årsværk færre efter kommunesammenlægningen, så der sker løbende justering mellem drift og udvikling. Vi vil gerne ligge i slipstrømmen på mange af de initiativer, der tages, men det er en balance, da det kræver, at der tages medarbejderressourcer fra driften til udviklingen. Vi har også fokus på rationalisering og effektivisering både regionalt, nationalt og lokalt. Det peger tilbage på det digitale bibliotek, hvor vi kan få noget synergi omkring tingene, så vi fortsat har et udviklingsperspektiv omkring folkebibliotekerne.

7. I hvilket omfang giver rapporten og dens anbefalinger svar på de udfordringer?

Det gør den kun i begrænset omfang, for det meste, der står i rapporten kræver jo ressourcer. F.eks. partnerskaber, det er ikke noget, man bare lige gør. Vi har selv partnerskabsprojekter under opsejling. Vi har f.eks. også borgerservice på biblioteket, der er et partnerskab med kommunen. Men anbefalingerne kan være svære at implementere bare sådan lige, det kræver meget arbejde. Vi skal nøje vurdere, hvad vi får ud af det. Indsatsen skal være afstemt med outputtet. Rapporten giver ikke svar på udfordringerne på den måde, men den peger mod nogle væsentlige ting for bibliotekerne. Igen må jeg

nævne danskernes digitale bibliotek, der kan være med til at imødekomme nogle af de udfordringer der er lokalt.

Interview med Pia Hansen, bibliotekschef i Gentofte

Spørgsmål til enqueten:

1. Hvor længe har du været bibliotekschef i din nuværende Kommune?

14 år.

Det faglige indhold

2. Hvad ser du som rapportens væsentligste bidrag til udfordringerne i det samlede biblioteksvæsen? Nævn gerne flere

Jeg tænker på, da jeg først læste den, at den beskriver de ændrede samfundsmæssige betingelser – den rammesætter det, og på den baggrund beskriver den, hvorfor og hvordan bibliotekerne skal igennem en transformation. Vi skal ud over rampen og tænke utraditionelt og mere risikovilligt og ikke enøjlet i fag, det står der også. Derudover skal vi være mere pågående, synes jeg, at jeg læser – f. eks er det ikke nok ved partnerskaber at sende en mail, der skal være mere action. Det er det, jeg læser i den. Gå nu ud og gør noget.

3. Savner du temaer/problemstillinger i rapporten? Fx om filialproblematikken? Andet?

Nej, ikke noget, der falder mig ind.

Implementeringsstrategien

Parterne bag rapporten har rullet en implementeringsstrategi ud hvor bibliotekschefer inviteres til 2-dages Topmøde i juni og opfølgingsdag september

4. Hvad tænker du om det initiativ? Er det nødvendigt med centrale initiativer for at flytte sig lokalt? Hvordan arbejder du med rapportens anbefalinger lokalt?

Jeg synes, det er et godt initiativ, og det er lidt ligesom for en ti år tilbage, hvor Bibliotekschefforeningen lavede deres håndslag til IT-samfundet: hvor man sagde, det er det, vi vil, og det vil vi arbejde hen imod. Man kan selvfølgelig ikke forpligte sig til hinanden på den måde, men man kan udstikke nogle retningslinjer omkring det videre arbejde ud fra rapporten. Det er nogle pejlemærker, man udstikker.

Vi arbejder med indsatsområder fra rapporten i vores næste kontrakt, vi skal indgå med kommunen. Det er f.eks. om åbningstider uden betjening, formidling af virtuelle tilbud og onlinematerialer, flere partnerskaber og en, der hedder frivillige og ildsjæle. Vi har kædet rapporten sammen med alle afdelingslederne en dag, hvor vi har taget udgangspunkt i rapporten, fordi hvis ikke de er klædt på og kender indholdet. Og i dag har vi haft den oppe på et personalemøde. Afdelingslederne har formidlet de enkelte indsatsområder, hvor vi har taget fem punkter, bortset fra den med samarbejde mellem forsknings- og uddannelsesbiblioteker. Vi har fokus på det, men ikke lige i den her sammenhæng, hvor det handler om den kommunale kontrakt. Den er dagsordensættende for os.

5. Hvad kan processen bidrage til som ikke kan tilrettelægges og gennemføres i den enkelte kommune?

Jeg synes, det er vigtigt med et centralt initiativ, da det er en støtte, når man skal gennemføre noget lokalt, at der er en central opbakning. Jeg synes, at processen er god, fordi man får mulighed for at diskutere nogle værdier, og måske kan komme frem til et fælles fodslag.

Det lokale perspektiv

6. Hvad ser du som de 3 største udfordringer i det biblioteksvæsen du er chef for?

I uprioriteret rækkefølge er det kompetenceudvikling. Herunder både efteruddannelse af de medarbejdere vi har, så vi er i stand til at løfte de nye opgaver der er i rapporten, og dels at få nogle nye medarbejdergrupper ind på biblioteket. Det andet er, at få flytte os til det nye bibliotek – hvad er det, vi skal, og hvorfor skal vi det, og hvordan kommer vi derhen? Partnerskaberne skal tænkes på en hel anden måde, end vi har set det gøre. Vi vil i vores egen selvforståelse støde panden mod en mur, for vi skal ud og se på, hvem der vil samarbejde med os, og hvem vi vil samarbejde med? Hvilken profil ønsker vi? For vores partnerskaber vil understøtte den profil? Hvor går vores grænser?

7. I hvilket omfang giver rapporten og dens anbefalinger svar på de udfordringer?

Den gi'r ikke svar, men det skal den heller ikke. Vi skal selv finde svarerne lokalt. Det vil ikke være de samme svar, man har i Brønderslev som i Gentofte. Det er i hvert fald ikke sikkert. Så det kan den slet ikke give svar på. Det skal vi selv gøre.

Interview med Jytte Dahl, bibliotekschef i Køge Kommune

Spørgsmål til enqueten:

1. Hvor længe har du været bibliotekschef i din nuværende Kommune, Køge?

Godt 2 år.

Det faglige indhold

2. Hvad ser du som rapportens væsentligste bidrag til udfordringerne i det samlede biblioteksvæsen? Nævn gerne flere

At få sat udfordringerne bredt på dagsordenen: Fokuseringen på og formidlingen af:

- At selv om formålsparagraffen i loven ikke har ændret sig i mange år, så betyder forandringerne i det omgivende samfund og i medieudbuddet, at bibliotekets rolle tilsvarende bør ændres.
- Nødvendigheden af fælles nationale løsninger på tværs af kommuner.
- At folkebiblioteket i en ændret rolle har en mindst lige så stor rolle for nationens vækst og fremtid, som da oplysningstanken fik de første folkebiblioteker til at spire frem.

3. Savner du temaer/problemstillinger i rapporten? Fx om filialproblematikken? Andet?

Nej. Hellere færre og mere klare dagsordener.

Det ville være udtryk for en lidt forældet biblioteksfaglig miljøskade, at forvente en 100% fyldestgørende afdækning – det holder jo alligevel ikke i det komplekse senmoderne samfund. Snittet for, hvad der er berørt, er fint nok for mig. Det udelukker jo ikke, at andet kan analyseres i andre sammenhænge.

Lokal biblioteksstruktur skal drøftes og afgøres lokalt. Med rapportens guidelines trækker det også i den rigtige retning, som jeg ser det.

Implementeringsstrategien

Parterne bag rapporten har rullet en implementeringsstrategi ud hvor bibliotekschefer inviteres til 2-dagesTopmøde i juni og opfølgingsdag september

4. Hvad tænker du om det initiativ? Er det nødvendigt med centrale initiativer for at flytte sig lokalt? Hvordan arbejder du med rapportens anbefalinger lokalt?

Jeg har faktisk ikke tænkt Topmødet som led i nogen implementeringsstrategien. Og jeg mener for så vidt ikke, at det er en forudsætning for at flytte sig lokalt. Vi mener, vi er rimelig gode indenfor vores fag - både til at udvikle og samarbejde samt at drivkraften kommer fra bibliotekerne selv.

Men jeg deltager i Topmødet og ser det som et godt initiativ til at drøfte de udfordringer, der kræver fælles nationale løsninger og forventer, at det samtidig kan bidrage med inspiration til lokal implementering af strategien i form af konkret udvikling.

Lokalt arbejdes foreløbig med rapporten i to spor. I forhold til politikerne og internt i biblioteket.

Kulturudvalgets medlemmer har fået rapporten, og jeg skal på udvalgsrådet i juni guide dem igennem rapportens pointer og anbefalinger.

Internt holder vi 21.5. et personalemøde, hvor udfordringer og anbefalinger præsenteres og debatteres som afsæt til prioriteringer i næste års virksomhedsplan.

5. Hvad kan processen bidrage til som ikke kan tilrettelægges og gennemføres i den enkelte kommune?

Afsæt til fælles nationale løsninger og påvirkning af de parter – ikke mindst KL – som skal bidrage til at udbrede forståelsen for nødvendigheden heraf. Her tænker jeg især på udvikling af Danskernes Digitale Bibliotek.

Det lokale perspektiv

6. Hvad ser du som de 3 største udfordringer i det biblioteksvæsen du er chef for?

A: Forståelsen af at vi befinder os på en brændende platform, og hvis der ikke ageres i forhold hertil, så udhules bibliotekernes betydning og berettigelse meget hurtigt. Det handler om borgernes fortsatte tilkendegivelser af bogudlånet som det primære bibliotekstilbud – som også afspejles i nyere undersøgelser. Det handler også om, dele af personalet bekræftes heraf og som holder fast i hvad de oprindeligt blev ansat til og i øvrigt interesserer sig for. Men det er nødvendigt at se såvel bredere som mere langsigtet på bibliotekets berettigelse i vidensamfundet.

B: Nødvendigheden og nytten af bibliotekets fortsatte udvikling – herunder også indgåelse af fælles nationale løsninger og partnerskaber, hvor borgernes skattekroner ikke udmøntes direkte og konkret til gavn for kommunens egne borgere. Både politikere, borgere og personale skal kunne se biblioteket i et større perspektiv. Det gælder også i forhold til kommunens biblioteksstruktur. Samlet set er i høj grad en ledelsesmæssigt udfordring, men også en markedsføringsmæssig opgave.

C: Afsæt i brugernes behov. Vi kan fortsat blive endnu bedre til at være på forkant med borgernes ønsker – ikke blot det brede flertals ønsker, men forskellige målgruppers særlige behov – bruger som ikke-brugere. Men det er afgørende, at brugerinddragelsen sker i et fremadrettet og mere samfundsrelateret perspektiv. Det kræver så igen særlige kompetencer i forhold til facilitering af brugerinnovative processer!

7. I hvilket omfang giver rapporten og dens anbefalinger svar på de udfordringer?

A: Kompetenceudvikling som ret og pligt. Mulighederne for at skabe rammer for kompetenceudvikling bliver dog i høj grad til den enkelte leders problem.

B: Partnerskaber på tværs af sektorer, Danskernes Digitale Bibliotek – m.v. Det er mere eller mindre hele rapporten – som ikke giver svar, så i hvert fald peger på nogle veje at gå. Men vejen er jo ikke ryddet for sten, bare fordi der er skrevet en rapport. Det er så op til os selv i biblioteksverdenen at realisere med de udfordringer, som fortsat indgår. Meget af rapporten giver nogle veje at gå, men det er vid udstrækning op til den enkelte kommune at få det løst. Der ligger meget tilbage i forhold til at få det realiseret. Fint nok med nogle veje. Der er lang vej til at få tingene til at lykkes.

C: Åbne biblioteker kan give muligheder for inddragelse af borgerne på nye måder. Kompetenceudvikling igen.